

Så jobbar polisen med utvisningar

Det senaste året har det kommit många asylsökande till Sverige. En del av dem som inte får stanna återvänder till sina hemländer självmant. Men inte alla. Här reder vi ut vad som är polisens roll när det gäller tvångsavvisningar.

Patrik Engström, chef för Noas gränspolissection, när jobbar polisen med utvisningar och avvisningar?

– När vi själva upptäcker någon i en gränskontroll, när en domstol fattat ett utvisningsbeslut och när Migrationsverket har beslutat om utvisning men personen har avvikit och ska efterspanas eller tror att det kan behövas tvång för att genomföra utvisningen

Vad är de största utmaningarna med verkställigheterna?

– Att identiteten inte alltid är fastställd, att alla länder inte vill ta emot sina medborgare om de inte återvänder frivilligt och att många avviker när de fått avslag på asylansökan.

Alla länder har en så kallad återtagandeskyldighet, vilket innebär att alla människor rätt att resa tillbaka till sitt hemland. Men varför uppstår det då ändå problem?

– För att vissa länder tolkar det som att de inte behöver ta emot de som inte kommer frivilligt. I Eritrea och Somalia är det omöjligt. I Afghanistan, Iran och Irak är det väldigt svårt.

Vad innebär återtagandeavtal?

– Sverige har skrivit avtal med många länder, via utrikes- och justitiedepartementet, där man reglerar man hur återtaganden ska gå till, praktiskt, vilket underlättar arbetet. Till exempel hur man ska bevisa att en person är medborgare i landet, vilka myndigheter ska man kontakta i varje land, vilken flygplats man ska komma till.

Vad händer med dem som ska till länder som garanterat inte, eller kanske inte tar emot sina medborgare?

– Vi chansar inte och flyger människor kors och tvärs över världen. Till vissa länder, som Somalia och Eritrea, vet vi att det inte är någon idé så då flyger vi inte dit. På vissa resor följer polisen med för att övertyga mottagarlandet när den återvändande inte har ett pass.

Vad händer om landet vägrar ta emot personen?

– Då måste vi ta med oss personen hem. I fjol verkställde vi 3000 ärenden, det är väldigt ovanligt att det händer.

Enligt en prognos, som utgick från att Migrationsverket kommer ge avslag på lika många asylansökningar som vanligt, kommer 60.000 till 80.000 av de 163.000 personerna som kom till Sverige i fjol att utvisas de närmsta åren. En del av dem kommer sannolikt att bli ärenden för polisen. Hur ska polisen klara av det?

– Utan att gå in på några siffror så kommer vi mellan 2017 och 2021 ha en kraftig ökning av antalet överlämnade ärenden från Migrationsverket, kanske en fördubbling mot tidigare. Dessutom står det i regleringsbrevet att polisen ska öka andelen av verkställda ärenden som kommer från Migrationsverket.

– Rikspolischefen har redan informerat regeringen om att polisen kommer att behöva rekrytera upp till 4.000 medarbetare, en del av dem kommer behöva jobba med just dessa frågor, till exempel att spana efter dem som avvikit. Vi behöver också arbetar tättare med Migrationsverket för att förbättra

identifikationen och snabba på överlämnandet till polisen för att minska risken att folk avviker.

– Vår prognos för 2016 är att vi ska verkställa 4.000, det är en ökning från 3.000 för 2015.

Utvisningsärendena i siffror

- 2015 fick polisen 11.000 ärenden från Migrationsverket. 7.000 av personerna hade avvikit. Under året verkställde polisen 3.000 beslut om utvisning och avvisning.
- Just nu har polisen 21.000 verkställighetsärenden. 13.000 av personerna har avvikit. 3.500 av dem bor på Migrationsverkets boende och 4.500 av dem bor i egna boenden.
- De vanligaste mottagarländerna är Afghanistan, Iran, Irak, Libanon, Eritrea, Somalia, Marocko och Ryssland.